

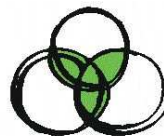

Wsparcie gospodarki niskoemisyjnej w lubuskim RPO 2014-20

Radosław Gawlik

**Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA, partia Zieloni
Zielona Góra 31.03.2014**

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU
WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Polska Zielona Sieć

Zagadnienia

- O co chodzi w polityce klimatycznej UE?
- Ocena priorytetu 4(3)- gospodarka niskoemisyjna RPO w lubuskim
- Energetyka obywatelska, przykłady z innych regionów
- Podsumowanie – co warto poprawić- ?

Tezy wystąpienia

- Polityka energetyczno- klimatyczna nie musi być przeciwko Polsce (jeśli jest, to poprzez robotę polityków)
- RPO lubuski w wsparciu gospodarki niskoemisyjnej idzie w dobrym kierunku, ale niedostatecznie
- Obywatele wraz z Urzędem Marszałkowskim mogą jeszcze go poprawić w głównym dokumencie ale i uszczegółowień
- Warto być w awangardzie nie w ogonie zmian

Unia Europejska-polityka energetyczno-klimatyczna

- *konieczna zmiana energetyczna chroniąca nas przed globalnym ociepleniem*
- *UE - leader w światowej polityce klimatycznej*

- MAPA DROGOWA 2050 (Roadmap 2050) –
marzec 2011 r. Komisja Europejska

„Plan działań prowadzący do przejścia na konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną do 2050 r.”

- Cel - osiągnięcie redukcji emisji CO₂ o 80-95% do 2050 r.

Kluczowe technologie konieczne do realizacji celu UE:

- samochód elektryczny (**startuje z opóźnieniem**)
- budownictwo zero energetyczne- dyrektywa,
- odnawialne źródła energii –OZE- dyrektywa,
- efektywność energetyczna(oszczędzanie)
- wychwytywanie i podziemne składowanie dwutlenku węgla – CCS (**na razie odpada**)

Koszty w UE

- Dodatkowe inwestycje konieczne dla redukcji 90 % CO₂ z „Roadmap 2050” :
- **270 mld euro rocznie w okresie 2010-2050**

to dodatkowe nakłady inwestycyjne - **1,5%**
europejskiego PKB.

Wojny pochłaniają zdecydowanie więcej środków:

Wojny w Iraku i Afganistanie będą kosztować podatników USA nawet do 6 bln dolarów – obliczyli badacze Harvard University. Już poniesione koszty wojskowe to tylko jedna trzecia tej sumy. Najdroższa będzie wieloletnia opieka medyczna i zasiłki dla weteranów. (29.03.13 Dziennik Związkowy)

Korzyści - dekarbonizacji (odwęglowienia) – gospodarki niskoemisyjnej UE

- **uniezależnienie się od importu surowców energetycznych spoza Unii – wzrost bezpieczeństwa**
- wymiar gospodarczy -zmniejszenie importu paliw = **oszczędności rzędu 175-320 mld euro rocznie**
- **pobudzenie innowacyjności (nowe technologie) i**
- **tworzenia nowych miejsc pracy-1,5 mln. nowych miejsc pracy do 2020 r.**
- **korzyści w postaci poprawy jakości powietrza i zdrowia publicznego**

znaczna redukcja emisji do powietrza w UE – oprócz ograniczenia zagrożeń związanych ze zmianą klimatu w skali globalnej (Polska- obecnie skrócenie o 9 mies. przeciętnej długości życia z powodu zanieczyszczenia powietrza , dane WHO 2013)

Świat na rozdrożu- kryzys zasobów

Polski fizyk Marcin Popkiewicz, napisał świetną książkę „Świat na rozdrożu”-

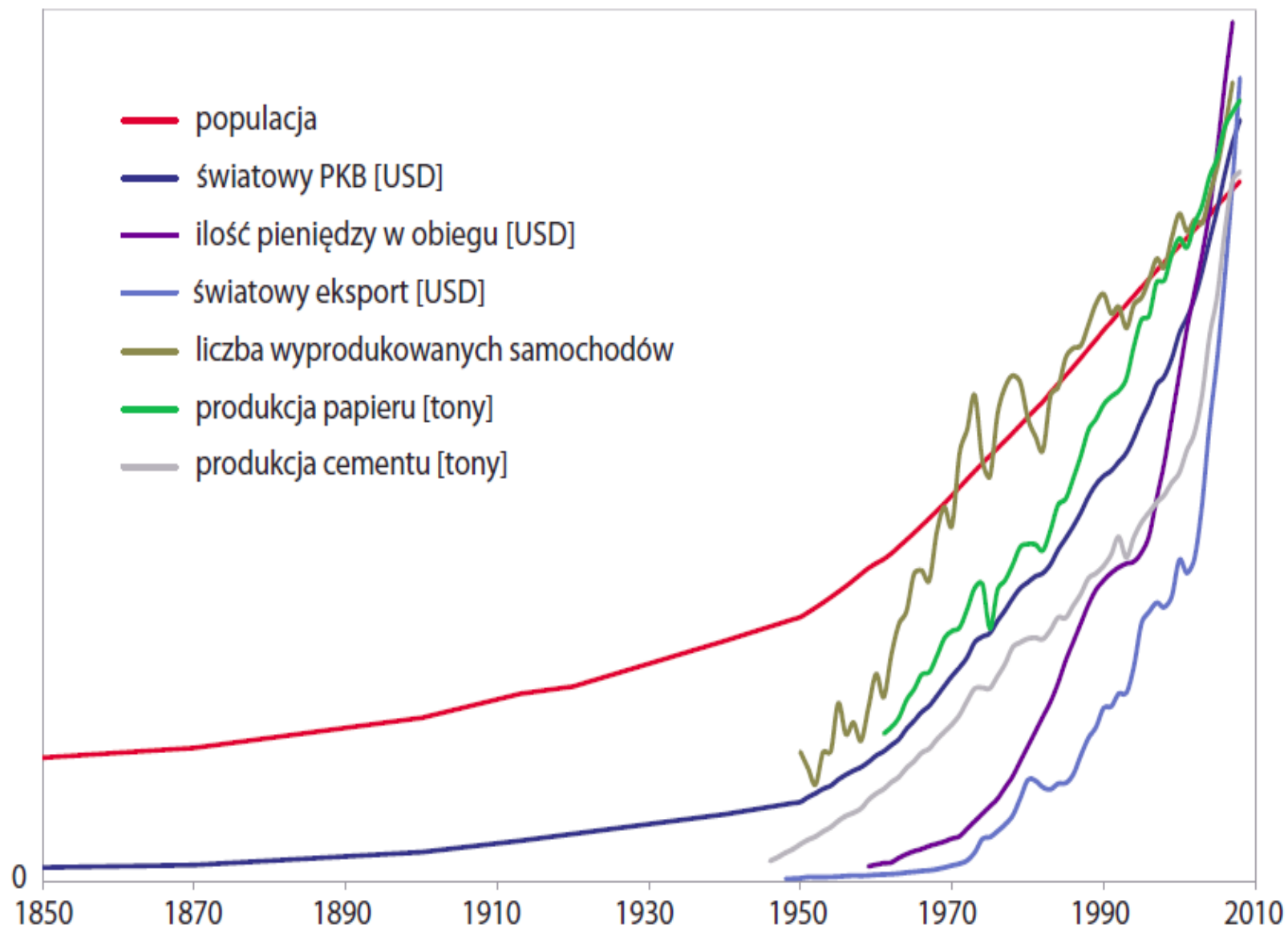
Tempo WYKŁADNICZEGO zużycia zasobów (w tym surowców energetycznych) i wzrostu gospodarek jest nie do utrzymania !

Konkluzja: Świat w ciągu niedługiego czasu czeka kryzys finansowy wywołany brakiem zasobów, najprawdopodobniej ropy naftowej.

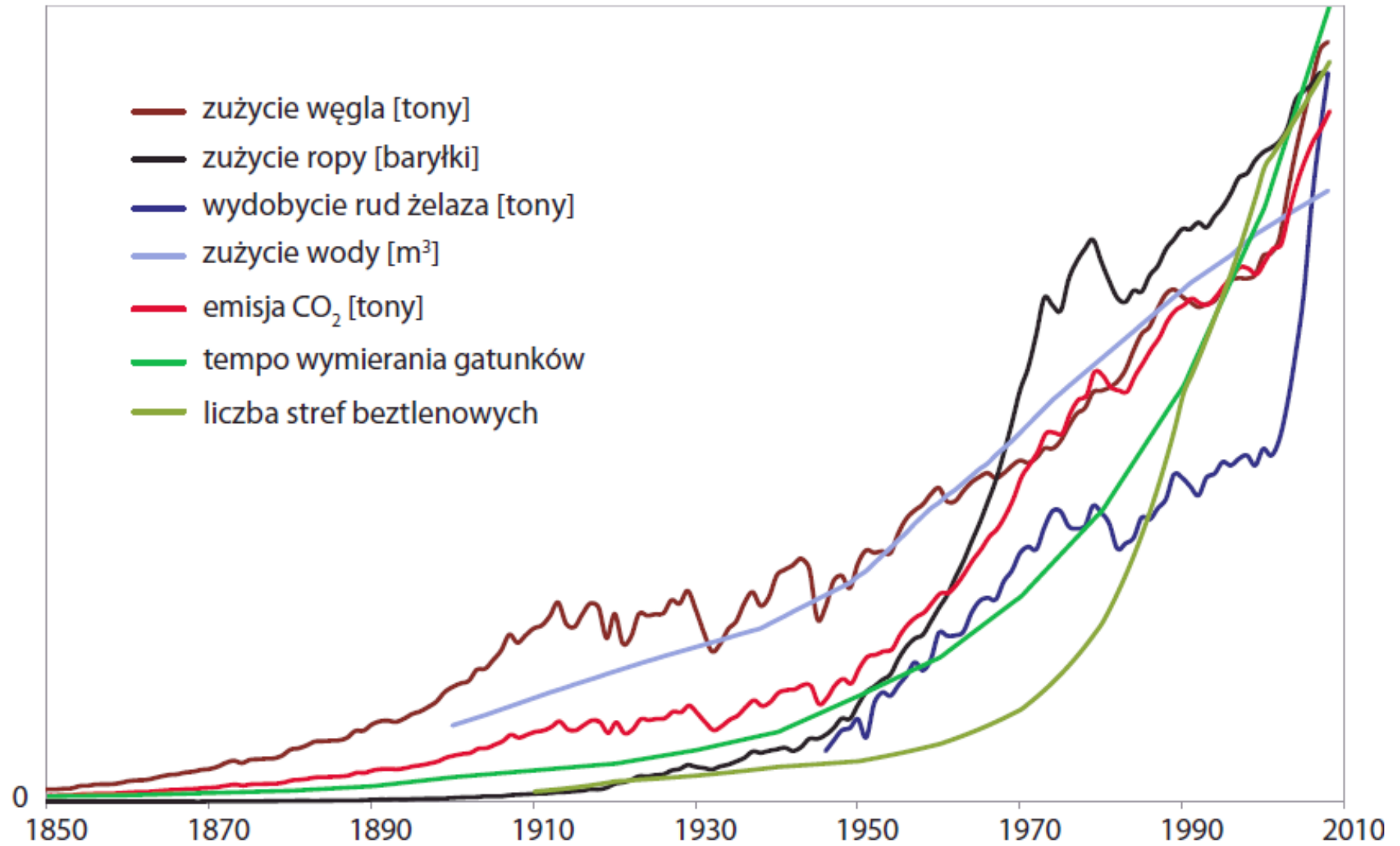
Prawda to trudna do przyjęcia a wymaga natychmiastowego działania- od polityków i od nas !!!

Kryzys ekonomiczny z 2008 r pokazuje, że kryzys globalny jest możliwy, mimo że 99% ekonomistów zaprzeczała mu.

Świat wzrostu – gospodarka

Świat wzrostu – eksploatacja zasobów i środowiska

Polityka energetyczna- Co robimy w Polsce ?

- **Przejęciowość (chaos?)** polityka w trakcie walki o zasadniczą zmianę, niekorzystna dla inwestorów i obywateli

Powody zmiany:

1. Pojawiła się **szansa na gaz łupkowy** (wciąż nie pewny biznes, wielkość zasobów, koszty środowiskowe), **energetyki atomowej** (koszty), **węgla brunatnego** (rzeczywisty bilans- koszty zewnętrzne), **kamiennego ?**
2. **Nowa energetyka odnawialna, rozproszona w tym prosumencka- obywatelska**

Jaenschwalde- kopalnia i elektrownia, na granicy z Polską, Nr 3 na liście trucicieli powietrza w Europie(EIA 2009)

Polityka klimatyczna a fundusze UE

- Deklaracja UE–

20% całego budżetu Unii na lata 2014-2020

winno zostać skierowana na walkę ze zmianami klimatu, w tym przejście na przyjazną dla klimatu energetykę odnawialną i na oszczędność energii.

Alokacja środków na priorytet 4. gospodarka niskoemisyjna – RPO marzec 2014

Dolnośląskie	20,5%
Lubelskie	24,6%
Lubuskie	15,0%
Opolskie	15,0%
Podlaskie	20,5%
Pomorskie	22,0%
Śląskie	29,9%
Warmińsko-mazurskie	19,8%

Typy projektów na gospodarkę niskoemisyjną -priorytet 4(3).

- produkcja i dystrybucja, instalacja odnawialnych źródeł energii (OZE),
- efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach oraz w budynkach mieszkalnych i publicznych,
- inteligentne sieci niskiego i średniego napięcia,
- strategie niskoemisyjne dla miast (głównie transport miejski i wymiana źródeł ciepła mająca na celu ograniczenie zanieczyszczenia powietrza)
- wysokosprawna kogeneracja, czyli jednoczesne wytwarzanie i wykorzystanie prądu i ciepła.

Lubuskie RPO 2014-20 środki na priorytet gospodarka niskoemisyjna:

W 115 mln Euro (471 mln zł)

na działania związane z odnawialnymi źródłami i oszczędnością energii!

(środki porównywalne z budżetem rocznym Zielonej Góry 500mln zł -2013r)

4.1. OZE 22,5 mln Euro (brak odniesień do prosumenta, ale szerokie grono beneficjentów, w tym właściciele i zarządcy budynków mieszkalnych)

4.3 Budynki publiczne i mieszkalne 45 mln Euro (najwięcej środków na ten cel, wymagany audyt)

4.5 Transport miejski, budownictwo niskoemisyjne 30 mln Euro (środki na podniesienie świadomości mieszkańców)

4.7 Kogeneracja 15 mln Euro

4.1. Odnawialne źródła energii (OZE)- wskaźniki

- Instalacje OZE wytwarzające energię elektryczną
- 16 szt. do 2023r
- Zakłady do wytwarzania (opis- produkcji urządzeń?) z OZE- 2 szt.
- udział OZE w RP w końcowym zużyciu energii (wg GUS)
wzrost z 11,4 % (2012) do 14.95 % (2023r)

4.3. Racjonalizacja zużycia energii- wskaźniki

- liczba zmodernizowanych energetycznie budynków w sektorze publicznym i mieszkaniowym – 180 szt. do 2023
- wskaźnik zużycia energii pierwotnej RP Mtoe 96,9 (2010) do 95,7 (2023r)- wg GUS

Spadek o 1,2 mln toe

Prostsze policzenie dla Lubuskiego ile te 180 budynków przyniesie oszczędności energetycznych ?

4.5. Ograniczenie emisji do atmosfery- strategia niskoemisyjna i zrównoważony rozwój gospodarki miejskiej- wskaźniki

- liczba jedn. taboru zakupionych, zmodernizowanych- 40 szt.
- długość wybudowanych, przebudowanych dróg rowerowych - 37 km do 2023r

Cele:

- lokalne plany/strategie gospodarki niskoemisyjnej miast i obszarów strukturalnie powiązanych
- transport publiczny,
- oświetlenie,
- edukacja- podniesienie świadomości społecznej

Brak wśród możliwych beneficjentów organizacji pozarządowych !

4.7. Rozwój energetyki rozproszonej i skojarzone wytwarzanie energii i ciepła

- 51 szt. instalacji do 2023r
- obiekty, w których występuje jednoczesne duże zapotrzebowanie na energię elektryczną i ciepło, przede wszystkim budynków biurowych, hoteli, basenów, szpitali oraz obiektów mieszkalnych.

Lubuskie RPO- oś 4 pozytywy

- zróżnicowane kierunki działań spośród proponowanych przez KE (bezpieczeństwo, możliwość realokacji)
- obowiązkowe audyty przy modernizacjach energetycznych budynków- poprawna strategia- najpierw redukujemy zużycie energii a następnie dobieramy nowe źródła energetyczne w tym OZE, nie odwrotnie

Lubuskie RPO- oś 4. mankamenty- do poprawy ?

- **brak wsparcia dla prosumenta** (konsumenta i producenta energii z mikroźródeł do 40 KW)- zahamowanie w lubuskim szans na innowacyjność i miejsca pracy i szybkie efekty w nowym obszarze nowej energetyki- u sąsiadów w Niemczech 2 miliony prosumentów
- słaba korelacja z **projektem NFOŚ „Prosument”**
- **brak możliwości „grantu generalnego”** - pośrednictwa gmin we wspieraniu OZE w budynkach publicznych i domach indywidualnych

Pozytywne przykłady- Program Prosument NFOŚiGW

Rodzaje przedsięwzięć:

- zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii typu do produkcji energii cieplnej i elektrycznej: kotłów na biomasę, pomp ciepła, kolektorów słonecznych, systemów fotowoltaicznych, małych elektrowni wiatrowych i układów mikrokogeneracyjnych, magazynów energii (akumulatory)
- Fundusze łączny budżet 600 mln złotych
- W pierwszym etapie, lata 2014-2015, wydanych zostanie 200 mln złotych:
 - 100 mln zł dla prosumentów, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych,
 - 100 mln dla jednostek samorządu terytorialnego.

Pozytywne przykłady- Program Prosument NFOŚiGW II

- **Dotacja w ramach I etapu wyniesie:**
 - **40 proc. dla instalacji fotowoltaicznych oraz małych elektrowni wiatrowych**
 - **20 proc. dla pozostałych instalacji OZE typu kolektory słoneczne czy pompy ciepła.**
 - **Obecny koszt instalacji PV 3 KW dla domku jednorodzinnego ok 25-30 tys zł**

„Grant generalny”- pozytywne przykłady lubelskie RPO 2007-13

- **628 instalacji solarnych** na budynkach prywatnych oraz na kilku budynkach publicznych- umowa partnerska gmin Bychawa , Bełżce i Zakrzew- I.2014
- **Projekt Energia słoneczna w gm. Gorzków i Rudnik-** ciepła woda użytkowa dla 502 obiektów, w tym 9 obiektów użyteczności publicznej jak: urząd gminy, szkoły, sala sportowa, centrum społeczno-kulturalne

W systemie zaprojektuj i wybuduj realizuje to firma z Krakowa, koszt 5,3 mln zł

Podsumowanie 1

- Brak wsparcia dla prosumentów- obywateli chcących produkować dla siebie i na sprzedaż energię w mikroźródłach
- Brak odniesienie we wskaźnikach do efektów w lubuskim (nie trudnych do policzenia) pokazywanie danych GUS dla całej Polski nie jest adekwatne do RPO lubuskiego ?!
- Postulat wydzielenia dla gmin środków na „grant generalny”, z którego wesprą instalacje indywidualne OZE– przykład Małopolska- pobudzenie i rozwój lokalnych miejsc pracy

Podsumowanie 2

- Jest wiele sensownych zapisów (kogeneracja, edukacja, modernizacja energetyczna budynków, średnie OZE, plany gospodarki niskoemisyjnej dla miast)
- Obawa o wydanie większości środków na „łatwe” inwestycje- zakup taboru dla miast, które dają jednak niewiele miejsc pracy lokalnych

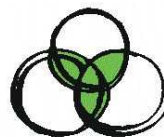
Dziękuję za uwagę

Radosław Gawlik, partia Zieloni, Stowarzyszenie Ekologiczne

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU
WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć, ul. Sławkowska 12, 31-014 Kraków

Polska Zielona Sieć